

вольової поведінки та постійні – інваріантні характеристики вольової поведінки [3], Є. Ільїн поділяє їх на вольові («прості») та морально-вольові («складні») [4].

У процесі дослідження з'ясовано, що різні автори виділяють від 10 до 34 вольових якостей особистості. До базових вольових якостей вони відносять: самостійність, ініціативність, дисциплінованість, організованість, цілеспрямованість, самовладання, рішучість, сміливість, мужність, витримку.

Якщо поглянути на перелічені якості стає очевидним, що всі вони формуються під час занять спортом. Адже, виснажливі спортивні тренування привчають до дисципліни та витримки, ігрові командні види спорту формують ініціативність та рішучість, бойові види спорту формують мужність, сміливість, самовладання та самостійність. Формування вольових якостей у підлітків має відбуватися на уроках фізичної культури та в умовах закладів спортивного спрямування.

Список використаних джерел

1. Ананьев В. А. Введение в психологию здоровья / В. А. Ананьев // Интегративные исследования в клинической психологии: наука и практика. – СПб., 2006. – С. 64–85.
2. Дудник І. О. Формування вольових якостей у студентів у процесі занять фізичною культурою : навч.-метод. посіб. / І. О. Дудник. – Черкаси : Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького 2016. – 72 с.
3. Иванников В. А. Структура волевых качеств по данным самооценки / В. А. Иванников, Е. В. Эйдман // Психологический журнал. – 1990. – № 3. – С. 39–49.
4. Ильин Е. П. Психология воли / Е. П. Ильин. 2-е изд. – СПб.: Питер, 2009. – 368 с.
5. Морально-вольові особистості як суттєва детермінанта формування «навичок ХХІ століття» / В. В. Желанова // Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Педагогіка. Соціальна робота / голов. ред. І. В. Козубовська. – Ужгород : Говерла, 2017. – Вип. 2 (41). – С. 99–101.

Дарина Васильєва

РОЗВИТОК ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ У ГІМНАЗІЇ

У будь-якому віці, і в 3 роки, і в 10, і в 40, і в 90 людина має тренувати свій мозок. Стратегічні ігри, кросворди, головоломки, задачі – є чудовою можливістю тренувати мозок у цікавій формі. Кожна з них розвиває логічне мислення, що допомагає в подальшому опанувати нове

(чи то нові предмети у навчальному закладі) чи то нові навички у дорослому житті.

Дитина від природи народжується з жагою до пізнання. Вона постійно досліджує довкілля і набуває нового досвіду. В початковій школі ще зберігається допитливість дитини, крім того в 1–4 класах досить популярними є гуртки чи факультативні курси Логіка. При переході в середню школу навчання стає більш алгоритмізованим і з часом, учні втрачають бажання навчатися. Важливо пам'ятати, що, і в 10, і у 14 років, мозок все одно залюбки вправляється у розгадуванні таємниць та розв'язуванні цікавих завдань. Постійно тренуючи мозок різноманітними головоломками, учні активно навчаються, розвивають аналітичне і критичне мислення, креативність і вчать вирішувати проблеми. Тобто, в процесі такого роду діяльності формуються топ 5 навичок, які, за версією останнього економічного форуму у Давосі, хочуть бачити роботодавці у своїх працівниках. Така діяльність – це інвестиція у майбутнє.

У середній школі дуже важливо приділяти увагу розвитку логічного мислення учнів, тобто здатності мислити точно й послідовно, не допускаючи протиріч у міркуваннях, та вмінню викривати логічні помилки.

Майже всі люди в певній мірі можуть логічно мислити, незалежно від того, вивчали вони логіку чи ні. Таке мислення формується в процесі життєвого досвіду з дитинства. Але вивчення логіки у якості навчального предмету дозволяє учню підкріпити і збагатити свою логічну інтуїцію теоретичними знаннями і використовувати їх під час навчання в школі, в побуті і в подальшому житті.

Запровадження факультативного курсу Логіка в 5–9 класах допоможе навчити учнів аналізу, синтезу, узагальненню, конкретизації, класифікації; індукції, дедукції, аналогії; роботі з поняттями та судженнями; методам доведення тверджень; формуванню гіпотез та побудові умовиводів та розвинути просторове мислення.

Цікавими є логічні завдання, що пов'язані з різними предметами, які зараз вивчають учнів. Наприклад, коли учні мають розв'язати нерівність і розшифрувати слово. Або ж коли мають проаналізувати відомості з Інтернету і визначити істинність чи хибність різних суджень. Такі завдання можна знайти в посібниках Логіка для 5 [1], 6 [2] і 7 [3] класів. За цими посібниками можуть працювати вчителі у школі або купувати батьки для своїх дітей.

Програма для факультативного курсу Логіка для учнів 5–9 класів [4] передбачає розвиток логічного мислення учнів, посилення міжпредметних зв'язків, розвиток креативності, критичного мислення, зв'язного мовлення, пошукової і дослідницької діяльності учнів.

Логічне мислення доцільно розвивати не лише на окремих курсах, а й у процесі вивчення кожного предмета.

Умови ефективного розвитку логічного мислення в процесі навчання:

- інтерактивне навчання (групова, дослідницька, пошукова, проектна діяльність учнів тощо);
- використання у процесі навчання інтелектуальних розваг;
- включення завдань, що мають кілька розв'язків;
- посиленість завдань, що пропонуються учням;
- поступове збільшення самостійності учнів у процесі навчання;
- включення завдання з логічним навантаженням.

Завдання з логічним навантаженням можна пропонувати на різних етапах уроку з різною метою:

- на початку уроку як розминку;
- в середині уроку як логічну перерву;
- у підсумок уроку;
- на домашнє завдання.

Сучасні учні дуже люблять гаджети. Але навіть час, який підліток проводить у телефоні може бути спрямований на розвиток логічного мислення. Існують багато платформ, що сприяють цьому, наприклад GIOS чи Logic Like. Крім того, є багато додатків з цікавими логічними завданнями. За таких умов, навіть граючи на телефоні, підліток буде постійно вправлятися у вирішенні різноманітних проблем.

А ще розвитку логічного мислення сприяє:

- читання книг;
- вивчення іноземних мов;
- гра в настільні ігри;
- участь у дебатах;
- тренування уваги;
- чергування видів діяльності.

Список використаних джерел

1. Буковська О. І. Васильєва Д. В. Логіка 5 клас: зошит-конспект. Київ, 2017. 112 с.
2. Буковська О. І. Васильєва Д. В. Логіка 6 клас: зошит-конспект. Київ, 2019. 96 с.
3. Буковська О. І. Васильєва Д. В. Логіка 7 клас: зошит-конспект. Київ, 2020. 80 с.
4. Буковська О. І. Васильєва Д. В. Логіка. Програма факультативного курсу для 5–9 класів. URL: http://yakistosviti.com.ua/userfiles/file/Logika/Logika_programm_5-9.pdf